

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY

(formerly University of Pune)

F.Y.B.A. History of Civilization

Syllabus

(Semester & Choice Based Credit System)

(To be implemented from the Academic Year, 2019-20)

F.Y.B.A. History of Civilization

Under the Faculty of Humanities

Total Credits: 3 (Three)

Semester - I

History of Civilization: Indian Civilization and Heritage

Objectives:

The present course will make an effort to increase a sense of awareness and affection towards the nation and its historic heritage among the students. This course communicates knowledge about the Indian culture, Civilization and its heritage with its sources like Archeological, Numismatic and Epigraphic and Literary from pre- historic period to early period of Indian history and civilization. it also discuss the importance and methods of conservation of Historical Heritage

Unit I: Introduction to Indian Civilization (12)

- (a) Concept and definition of civilization
- (b) Scope of Indian Civilization
- (c) Geographical identity of India

Unit II: Sources of the study of Indian Civilization (12)

- (a) Archeological
- (b) Numismatic and Epigraphic
- (c) Literary

Unit III: Pre-history to Civilization (12)

- (a) Pre-historic period: Paleolithic, Mesolithic and Neolithic cultures
- (b) Proto- historic period
- (c) Historic period- Vedic, Later Vedic and Mahajanpadas

Unit IV: Indian Historical Heritage (12)

- (a) Introduction to Indian Heritage
- (b) Methods of conservation of Historical Heritage
- (c) Importance of Heritage

Semester – II

History of Civilization: Indian Civilization & Heritage

Objectives:

The present course aims at introducing the students to various aspects of Ancient India like development of Script, Language and literature. The course also introduces the students to the various schools of art in Indian Civilization, so as to help the student to understand architecture in India from the ancient to the modern period.

Unit I: Script, Language & literature in Indian Civilization (12)

- (a) Definition of Script – Sanskrit, Brahmi,
- (b) Bhakti Movement and development of Indian Languages
- (c) Post development of Indian Languages- Urdu, Hindi, and English

Unit II: Arts in India Civilization (brief outline) (12)

- (a) Relevance of art in Indian civilization
- (b) School of Arts- Gandhar, Mathura and Amravati
- (c) Painters- Raja Ravi Varma, Amrita Shergill, Satish Grover,

Unit III: Architecture in India Civilization (brief outline) (12)

- (a) Ancient period:
- (b) Medieval Period:
- (c) Modern and post modern period:

Unit IV: Performing Art (brief outline) (12)

- (a) Music
- (b) Dance
- (c) Drama

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे

(मानव्यविद्या शाखेंतर्गत)

प्रथम वर्ष कला, प्रस्तावित अभ्यासक्रम- संस्कृतीचा इतिहास,

शैक्षणिक वर्ष २०१९-२०

प्रथम सत्र - संस्कृतीचा इतिहास : भारतीय संस्कृती व वारसा

उद्दिष्टे

प्रस्तुत अभ्यासक्रमाद्वारे आपला देश आणि देशातील ऐतिहासिक वारसा यांच्याबद्दल विद्यार्थी वर्गात आपुलकी व जागृती निर्माण करण्याचा प्रयत्न आहे. या अभ्यासक्रमाद्वारे भारतीय संस्कृती, सभ्यता व तिचे विविध संदर्भ साधने (अगदी प्रागैतिहासिक काळापासून ऐतिहासिक काळापर्यंत) यांची माहिती घेतली जाणार आहे. त्याचबरोबर सदर अभ्यासक्रमाद्वारे राष्ट्रीय वारसा, त्याचे महत्व व त्याचे संवर्धन या विषयी विद्यार्थ्यांत माहिती प्रसारित करण्याचा प्रयत्न आहे.

घटक I: भारतीय संस्कृतीशी ओळख

(12)

(अ) संस्कृतीची संकल्पना व व्याख्या

(ब) भारतीय संस्कृतीची व्याप्ती

(क) भारताचा भौगोलिक परिचय

घटक II: भारतीय संस्कृतीच्या अभ्यासाची साधने

(12)

(अ) पुरातत्त्विय साधने

(ब) नाणी व अभिलेख

(क) वाङ्मयीन साधने

घटक III: इतिहासपूर्व काळ ते संस्कृती

(12)

(अ) प्राग ऐतिहासिक काळ- पुरापाषाण, मध्यपाषाण, नवाश्म संस्कृती

(ब) आद्य इतिहास काळ

(क) इतिहास काळ- वैदिक, उत्तर वैदिक व महाजनपदे

घटक IV: भारतीय ऐतिहासिक वारसा

(12)

(अ) भारतीय ऐतिहासिक वारसा व त्याची ओळख

(ब) भारतीय ऐतिहासिक वारसा संवर्धनाच्या पद्धती

(क) भारतीय ऐतिहासिक वारसांचे महत्व

द्वितीय सत्र - संस्कृतीचा इतिहास : भारतीय संस्कृती व वारसा

उद्दिष्टे:

प्रस्तुत अभ्यासक्रमाद्वारे विद्यार्थ्यांना प्राचीन भारतीय संस्कृतीतील विविध पैलू उदा. लिपी, भाषा, वाङ्मय आणि त्यांचा विकास यांविषयी ओळख करून देण्याचा प्रयत्न आहे. या बरोबरच विद्यार्थ्यांना भारतीय कला शैलींची व स्थापत्य कलेशी देखील ओळख करून दिली जाणार आहे.

घटक I : भारतीय संस्कृतीतील लिपी, भाषा व वाङ्मय (12)

- (अ) लिपीची व्याख्या
- (ब) भक्ती चळवळ व भारतीय भाषांचा विकास
- (क) भाषांचा विकास – उर्दू, हिंदी, इंग्रजी

घटक II : भारतीय संस्कृतीतील कला (12)

- (अ) भारतीय संस्कृतीतील कलेचे महत्त्व
- (ब) कलाशैली - गांधार, मथुरा, अमरावती
- (क) चित्रकार- राजा रवी वर्मा, अम्रिता शेरगिल, सतीश गोवर

घटक III : भारतीय संस्कृतीतील स्थापत्य (12)

- (अ) प्राचीन काळ
- (ब) मध्ययुगीन काळ
- (क) आधुनिक व उत्तर आधुनिक काळ

घटक IV : भारतीय संस्कृतीतील कला (12)

- (अ) संगीत
- (ब) नृत्य
- (क) नाटक

संदर्भ ग्रंथ :

१. माटे., म. श्री., प्राचीन भारतीय कला, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
२. जोशी., पी. जी., प्राचीन भारताचा सांस्कृतिक इतिहास, विद्या प्रकाशन, नागपूर.

३. कौसंबी, डी. डी., प्राचीन भारतीय संस्कृती व सभ्यता, डायमंड प्रकाशन, पुणे, प्रथमावृत्ती, २००६
४. लोहार, र. म., प्राचीन भारतीय संस्कृती, अनाथ विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे.
५. राव, वसंत दीनानाथ, प्राचीन भारत इतिहास आणि संस्कृती, भारतीय ग्रंथ प्रकाशन, मुंबई, प्रथमावृत्ती, १९६५.
६. Nilkanta Sastri, K.A., *History of South India*, Oxford University Press, New Delhi, Forth edition, (27th impression,) 2008.
७. Mahajan, V.D., *Ancient India*, S. Chand & Company Pvt. Ltd., New Delhi, Reprint, 2014.
८. Bhattacharya, N. N., *Ancient Indian History and Civilization*, New Delhi, Manohar, 1988.
९. Chattopadhyaya, D.P., *The Ways of Understanding Human Past*, Center for Studies in Civilizations, New Delhi: 2001.
१०. Haskell, F., *History and its Images: Art and the interpretation of the past*, Yale University Press, London, 1993.
११. Kejariwal, O. P. *The Asiatic society of Bengal and the Discovery of India's Past 1784-1838*, Oxford University Press, Delhi, 1988.
१२. Kosambi, D.D. *An Introduction to the Study of Indian History*, Popular Prakashan, (Reprint) Bombay, 1985.
१३. Law, B. C., *Historical Geography of Ancient India*, MunshiramManoharlal Pvt. Ltd., Delhi, 1954
१४. Thapar, Romila *Ashoka and the Decline of the Mauryas*, (2nd edition), Oxford University Press, 1973.
